

Ladislav Stehlík

ZEMĚ ZAMYŠLENÁ

driftbooks

2

Ladislav Stehlik

ZEMĚ ZAMYŠLENÁ

2

Volary 2016

Vydalo
Nakladatelství Petr Čmerda – DriftBooks

jako e-knihu č. 15

rok vydání 2016

Sedmé vydání

(pouze v elektronické verzi)

odpovědný redaktor: Petr Čmerda

ilustrace: © Ladislav Stehlík

© Ladislav Stehlík - dědicové c/o DILIA, 2016

ISBN 978-80-87741-37-5 (ePub)

ISBN 978-80-87741-38-2 (MobiBook)

ZEMĚ ZAMYŠLENÁ

(DÍL DRUHÝ)

KRAJINA ALŠOVSKÁ

Krajina je substance strašně složitá a neodvažuji se ji definovat, protože každá podobná definice má jedno velké nebezpečí: může se proměnit v pouhé schéma. Pokusíme se aspoň něco si z ní ujasnit vzhledem k umělci a jeho tvárnému úsilí.

Krajina rodná, přesněji řečeno krajina dětství, je pro něho nejdůležitější. Je nazřena zrakem schopným ještě úžasu, je přijímána lačnými smysly a přejemně citlivou vnímavostí i rosnou svěžestí, do jejíž čerstvé hlíny se vtisknou obrazy snu se

všemi tóny, barvami a odstíny. Je to poznání nejdůvěrnější a formuje naši duši pro celý život. Krajina, v níž jsme našli domov, v které jsme prožili kus života, v níž jsme se sbratřili s přírodou a sblížili s lidmi, kde jsme našli pravá přátelství, kde se nám narodilo a rostlo dítě, to je krajina domova, krajina poznávání. V ní nalézáme a shromažďujeme lidskou zkušenost a upřesňujeme svůj vztah k světu. Dále bychom mohli hovořit o krajině, kterou jsme si zamilovali. Nemáme v ní ani domov, ani hroby svých nejbližších, ani jsme v ní nezakotvili svým povoláním, nevolá nás důvěrným hlasem vzpomínky, ale vábí nás něčím nevyslovitelným a tajemným, co už bylo dávno nazváno „anima loci“. To je krajina návratů. A posléze bychom mohli mluvit o krajině poutnické, která nás na některých místech zaujala, v níž něco hledáme a někdy i nalézáme, ale prošli jsme jí jen jako hosté, někdy okouzleně, jindy lhotejněji nebo unaveněji, chvílemi se vzrušením a zase překvapení, zaregistrovali jsme si ji ve své paměti, ale nevešla do nás celá. Promluvila v určitých šťastných okamžicích k našim smyslům, stačila na chvíli okouzlit náš cit, rozeznít některou strunu, zjemnit naši vnímavost, podarovat něčím krásným, ale nejsme s ní všude doma a její obraz i melodii si vyvoláme jen v útržcích a spíš na okraji inspirace. A konečně lze hovořit o krajině turistické, do níž nás zavedla pouhá náhoda. I když příroda okouzlí všude, přece jen v tomto letném doteku a v chvíli příliš prchavé nemůžeme zakotvit trvaleji.

Chceme-li mluvit o krajině jihočeské, můžeme tak činit pouze v plurálu. Vymezit přesné teritorium jižních Čech se nepodařilo vlastně ještě nikomu. Není ostré demarkační čáry, která by s naprostou jistotou ohraničila území, jež by bylo možno nazvat jedinečně jihočeským; okrajové oblasti nám splývají

se sousedními kraji téměř k nerozeznání. Nevystačíme všude s lokací historickou, poněvadž hranice krajů byly během staletí několikrát měněny, nemůžeme se vždycky spolehnout ani na přírodní znaky a sociální podmínky krajiny; někde uhádneme to nejpodstatnější spíš citem než sociologickou znalostí. Jiná je krajina kolem Novohradských hor než kolem Budějovic nebo Třeboně, jiná u Jindřichova Hradce než v Prácheňsku, a Šumava má přece zcela odlišnou tvářnost terénu, přírody a života než třeba Blata nebo končiny kolem Tábora.

Nepochybíme, budeme-li i nadále říkat jihočeské krajiny, protože jižní Čechy nejsou jediný hlas, nýbrž výdech chórický.

Vyjdeme jistě nejbezpečněji z díla Alšova, které v sobě zahrnuje vše, co se ustálilo v naší představě pod pojmem český a jihočeský. Alšovi není rodná krajina nějakou záležitostí optickou nebo impresivní, je to především krajina rodu a zasvěcení. Kreslí, nejen co vidí, ale především to, co o krajině ví. Uvidíme, že toho není málo. Alšova krajina nepřekvapuje svou rozsáhlostí, je to vlastně jen několik vesnic kolem rodných Mirotic a okolí písecké, přesněji zeměpisně určeno: oblast mezi Drahenicemi a Kestřany směrem severojižním a krajina od Závišína k řece Vltavě, k hradům Zvíkovu a Orlíku, půjdeme-li od západu k východu.

Uvážíme-li, že Alšova krajina je vyvolávána z nejdůvěrnějších zážitků dětství, máme tu časovou vzdálenost téměř jednoho století. Bude tedy na poutníkovy, aby citlivě četl ze stop, které leckde zaval prach let; překvapivějším zjištěním však je, že nalézal ty stopy ještě živé a že bylo možné jednotlivé obzory spojit v celek.

Naše pout' začne v Mirovicích, jejichž chrámové dvojvěží svatého Klimenta nad říčkou Vlčavou kreslí nezměněnou

podobu města, až na stavbu kostela československé církve a řadu vil, postavených po první světové válce. Čtverhranné náměstí s mariánským sousoším mělo v dobách Alšova mládí mnoho domů, jejichž bohaté štíty se bělaly nad hemžením venkovského lidu o dobytčích trzích, hojně navštěvovaných hospodáři z celého kraje. Krásná renesance se zachovala ve štítu i bráně bývalého schwarzenberského dvora a Alše pamatuje i mirovická "plačka" před kostelem, což je vlastně empírový náhrobek Koců z Dobrše. (Tato plačka má sestru na hřbitově v nedalekých Chrasticích, která lká u empírové vázy nad hrobem France Xavera hraběte z Věžníku.) Básník Antonín Klášterský se zde narodil v domě na náměstí a ve svých Nových jihočeských melodiích oslavil rodné město básní plnou rozpomínek a synovského díku. K jihočeskému domovu se vracel častěji svým dílem básnickým, které má zdejší městská knihovna darováno s vlastnoručním autorovým věnováním. Litý empírový kříž připomíná pátera Šimona Bernarda Vránu, probuzenského spisovatele, který čtvrt století svého života působil právě v Mirovicích. Bronzový reliéf od sochaře Vlastimila Amorta na pomníčku Anny Černé je vlastně jediným cennějším výtvarným dílem na tomto hřbitově. K svému spolužáku z pražské varhanické školy, učiteli Václavu Urbanovi jezdíval z Vysoké na návštěvu do Mirovic slavný skladatel Antonín Dvořák, který i v sousedních Rakovicích měl dobré přátele v rodině schwarzenberského ředitele Bohdaneckého, jehož paní, dcera soudního rady Antonína Rusa, byla výbornou klavíristkou a přehrávala mu u svých píseckých rodičů jeho skladby, z nichž Stabat Mater patří svým vznikem právě do Písku. Odborný učitel Jan Toman, rodák cerhonický, je dnes jistě nejzasvěcenějším znalcem historie

nejen svého působiště, o němž napsal pečlivou práci monografickou, ale i neúnavným badatelem rodopisným, jehož mravenčí píli neunikne věru nic podstatného. V mirotických matrikách vysledoval hluboko do minulosti rodopis alšovský, určil s definitivní platností rodiště Matěje Kopeckého a našel nám i přesné údaje o jednom z nejmilejších přátel Mozartových, Benediktu Žákovi, rodáku mirotickém, o němž si povíme víc v souvislosti jiné. Jan Toman byl mým zasvěcovatelem do minulosti svého kraje i věrným průvodcem na pouti alšovským domovem, ať už to byly vsi se starosvětskými záměčky, jaké jsou v Zalužanech, Bukovanech, Myslíně, Horosedlech nebo Cerhonicích, jindy zase s typickými návsemi, z nichž nejkrásnější má Smetanova Lhota. Na Alše jsem nejvíce vzpomínal u božích muk na Pteči, od nichž je překrásný rozhled do šíra i do dále. Zcela blízoučko od Mirovic leží Plíškovice, malířské působiště profesora Miloslava Holého, který zde převedl barevnou krásu letní mirovické krajiny do mnoha obrazů, buď přímo z Plíškovic a Mirovic, nebo třeba od Podčápu, kam si zajel pro motiv starého mostu. Bydlil tu ve statku u Košťů, kam za ním zajížděli někteří přátelé, jako jeho vrstevník Bořivoj Žufan.

V Čimelicích mě nejvíce zaujaly čtyři barokní sochy českých patronů Václava, Vojtěcha, Norberta a Jana Nepomuckého na kamenném mostě. Je to dobrá sochařská práce, pocházející z dobrovodské huti, nejspíše od sochaře Hammera.

Kolem zámku, který si obsadili filmaři, jsou krásné procházky, kde jsem pod stinnými stromy byl překvapen náhlým zjevením sedícího páva, chlubně rozvíjejícího svůj barevně měňavý chvost. Hledaje stopy alšovské, vzpomínám na Alšova bratra Jana, který se zde učil kovářem; odtud těsně

před svou tragickou smrtí se naposled vypravil k rodičům do Mirotic a na Velký pátek při střelbě na čápa byl zasažen vlastní ranou z pistole; zda nešťastnou náhodou, nebo v sebevražedném úmyslu, už se nikdy nedozvíme. Okřídlená hlava smrti s přesýpacími hodinami na jednom náhrobku v kostele Nejsvětější Trojice přímo zastudila touto vzpomínkou. Oltární obraz přivolał jiné vzpomínání na Alšova druha, malíře Josefa Jelínka, jehož kolébka stála v chudé světnici zdejšího mistra krejčovského. Tento nadaný chlapec se dostal na malířská studia do Pirnerovy školy na přímluvu svého slavného krajana, který s ním byl i později v dobrých přátelských stycích a dostal od svého chráněnce obrázek své rodné mirotické chaloupky. Své malířské vzdělání doplňoval ještě na uměleckých školách v Paříži a Bruselu, velmi podstatně se podílel na prvních výstavách Mánesa a Umělecké besedy, vyučoval kreslení i malbě v mnoha šlechtických rodinách, ve zdejším kraji jeden čas u Schwarzenberků na Orlíku, v jehož hradní kapli je od něho oltární obraz. Jelínkův styk s "mánesáckými" vrstevníky byl jistě důvěrný; Antonín Hudeček, v jehož tvorbě převažuje krajinářství, namaloval pro svého přítele olejový portrét jeho paní, jejíž krásná tvář upoutala i Maxe Švabinského, ale v tomto případě už k portrétování nedošlo. I Josef Jelínek byl citlivým portrétistou. Zemřel v Nové Pace, svém dlouholetém školním působišti, jako profesor kreslení v srpnu pětáctýřicátého roku.

Projdeme-li zámecký park, máme na dosah Rakovice, prastarou ves s dvěma kapličkami, rybníkem a dvorem, na jehož komíně už mnoho let sídlí čapí rodinka; nad vsí se bělá pod lipami jiná kaplička, odkud je překrásný rozhled k Pohoří, nad nímž tvoří dominantu západního obzoru Drahenická hora.

Nezapomenutelným pro mne zůstalo jedno noční koupání za Rakovicemi. Hráz Hliníku byla plná stromoví a trnčí, kolem dokola tměl se les, nad ním vycházela luna, jejíž lesk stříbřil rosu v travách, louky voněly kmínem, rybník teplou vodou a večerní ticho podmalovával zvláštní tóninou táhlý žabí žalm. Tuto vonnou tichost jsem si odnášel jako nejlíbeznější vzpomínku Alšovy lyrické krajiny.

Ráno jsem odbočil do stinné dubové aleje, vedoucí přes Chlum na Buda, stranou k samotě u Nováků, kde jsem hledal dějiště jedné povídky Terezy Novákové, nazvané Železný kříž. Autorka v ní realisticky vylicila dětskou tragedii, která se tu před lety udála. Její tchán odtud pocházel a jeho vnuk, literární historik Arne Novák, rovněž navštívil rodovou kolébku a jistě z přímého citového zážitku pramenila jeho úcta k tradici alšovské. Tereza Nováková poznala už jen z vyprávění příběh, na nějž dodnes upomíná železný kříž, zasazený do vysokého kamenného podstavce.

*Ke cti a chvále Boží
postavil Vojtěch Novák
Léta Páně 1836*

Nápis uvádí naše vzpomínání daleko do minulosti, k ději, který patří svou dobou ještě do časů roboty. Tehdy tu hospodařil Vojtěch Novák se svou ženou Kačenkou a měli čtyři děti. Jednou, v čase žňovém, odešli všichni dospělí na pole a doma zůstaly děti samy. Větší odběhly do lesa na kytíčky a nechaly na sadě malou Rozárku. Osamělé děvčátko vylekal honící pes, který vnikl ke stavení. Rozárka se bála, že snad ublíží husám, běžela jim pomoci, couvala před psem, couvala,

až najednou spadla do rybníčka a utopila se. Bezradní sourozenci běželi na pole pro rodiče, všechna pomoc byla však marná a mirotický lékař mohl zjistit jen Rozárčinu smrt. Doktor se neubrnil hořké výčitce: „Ale takoví jste, vy sedláci! Práce jen, to je nejpřednější. Což jest o dítě...“ Hospodář Vojtěch, taková citová dobrota a měkkota, nemohl po pohřbu Rozárčině usmířit vlastní svědomí, i když mu pohořský pan farář dlouho domlouval, aby se podrobil vůli boží. Jedné zářijové neděle hospodář odešel a vrátil se až v noci s těžkým železným křížem, který na ramenou přinesl až ze vzdálených rožmitálských železných hutí. Kameník ho zasadil do kamene a od té doby tu stojí starý kříž na památku...

Tereza Nováková s velikým smyslem sociálním napsala tento truchlivý list z rodinné kroniky a já vzpomínal i na jejího syna, jehož jihočeské kořeny tkvějí právě tady. Tento „strážce tradice“ zaslouží si i naši vzpomínku pro statečnost, projevenou v tragických dnech osmatřicátého roku, kdy ve své rektorské řeči na brněnské universitě mluvil tak nabádavě k studentům o věčném ohni Prométheově.

Od Novákova statku se vine mezi lesy překrásný pruh luk, v nichž se tmí hladiny rybníčků, rozsvícené kvetoucími lakušníky, až k Výšicům, kde mají za vsí třešňové aleje a na návsi zvoničku na dřevěných sloupech, kde kolem dokola se lesní dno modrá borůvkami, jejichž sběr podstatně přispívá k obživě zdejších lidí. Dále ke Kozlí jsou přetiché pěšiny v lukách, úvozy lemované lískovými keři, končina stvořená pro milence a písmáky. Právě tam kosili sena a v borovém lese nakládali na vůz kmeny kladkou, bylo červencové jitro plné stříbřité rosy a vůní. Na louce mezi lesy kvetou vemeníky, jejichž bělavý květ připomíná hyacint. Lid našel pro tuto

květinu překrásné pojmenování „podvečírka“, protože v podvečer se rozvoní nejintenzivněji.

Přes lesnatý vrch Hrad, kde se podnes zachovalo keltské hradiště, cíl studentských poutí Alšových, došel jsem až k Budám, vsi, jejíž náves voní pelyňkem a rudne dozrávajícími třešněmi na pěstěných stromech, které jsou jistě zdejší chloubou. Stará kaplička pamatuje dětská léta Měriny Kailové, Alšovy choti, i její hry, které se podstatně nezměnily podnes. Dívám se dolů přes údolí Lomnice až k vrchu Šibeňáku a Kněžskému lesu, jež něžnou křivkou uzavírají obzor mirotické kotliny.

Kolikrát už jsem šel k budskému dvoru, kam malý Mikolášek běhával s bratry za jejich přítelem Vilémem Kailem, bratrem Mariny. Jdu znovu švestkovou alejí po silnici mezi žitništi, na mezi se modrá čekanka a žlutne svízel, u rybníčka před dvorem se bělá hejno hus a pod vrbami se koupají děti. Olše nahořkle dýchne svým ztemnělým listovím, po mandlích zavoní tavolník, puškvorec zavane z bahna a řebříček i třezalka vejdou do mých smyslů vůní neopakovatelnou. Šumte, sosny Košatina, zvučte včelím chorálem, košaté lípy u dvora budského! Můj krok vyplašil bělásky na zvlhlé pěšině a já se dívám na jeden půvabný dětský aktík s šátečkem na hlavě - a vidím Marinu Alšovou! - „Mikuláš ztratil plášť, Mikuláška sukni“ ... říkej, říkej, děvčátko, toto říkadlo, ať je má představa zcela živá! – Marino Alšová! Která líbeznější žena kdy prošla českým uměním výtvarným?

Na starém židovském hřbitově smývá čas z náhrobků staré hebrejské nápisy a já vzpomínám na jednu z posledních kreseb Alšových, kdy se mu v rozkvetlé růži zjevila smrt. Přes jasany a doubec vyhlíží za řekou dvě mirotické věže kostela svatého

Jiljí, jedna v podobě červeného jehlanu a druhá se zvláště zatočenou bání, tak dobře známou z kreseb Alšových. Staré vrby a olše stíní břehy Lomnice, nad ostrůvkem přeletěl čáp, trávník se bělá husami a všude, všude kolem dokola roste jitrocel. Snad ani na jedné alšovské kresbičce nechybí a já zvedám z písku jednu z mnoha škeblí, zde ležících, abych si z ní vyvolal dětské chvíle Mikoláškovy, kdy tu s tatínkem horlivě rybařili. Náměstí se změnilo k nepoznání. Bombardování z květnových dnů roku pětáctýřicátého smetlo i starou Alšovnu, pod jejíž mansardovou střechou žilo několik pokolení Alšových předků, rovněž hospoda U bílého lva, kde hrával svá loutková divadla principál dřevěných aktérů Matěj Kopecký, není už táž jako ta plná dětského diváctva před sto lety. Starý pivovárek na dvoře hospody U Batků zůstal ušetřen zhouby, stejně jako socha svatojanská stojící nedaleko stavení, odkud student Mikoláš vyhlížíval svou Mārinku. Příliš honosná, bednovitá stavba nové radnice nezapadá do skromných rozměrů svažitého náměstí, kde bronzová postava slavného rodáka, vytvořená sochařem Lhotákem, natrvalo připomíná Mirotickým jejich syna, celým národem milovaného. Tatam je doba, kdy se tu kolébaly formanské vozy s plachtovím, po živé státní silnici co chvíli přejedou auta a autobusy, které zde vyklopí návštěvníky, spěchající zhlédnout památky v Alšově rodném domku. Původní dřevěná chalupa shořela těsně před Alšovou smrtí roku 1912, nynější, už podruhé přestavěná, skýtá návštěvníku přece jen více připomínek alšovských než ještě před několika lety. Uzoučká Rybářská ulice pod kostelem nás vede neomylně k hřbitovu.

*Mirotický kostelíčku,
stojíš na pěkným vršíčku.
tu budem odpočívát,
budou o nás vrabci zpívat.*

Tato písnička, Alšem tolik milovaná a tolikrát zpívaná, nám zabzučí kolem hlavy na nerozsáhlém hřbitůvku, který nám naráz připomene jednu z Alšových kreseb. Neodpočíváte tu, drahý Mistře, i hrob vašich rodičů je tu označen jen přibližně, a kde odpočívá milovaný strejček Tomáš, nepoví nám už nikdo. Zemřel v pastoušce jako obecní chudý; hroby těchto lidí příliš záhy přerůstá tráva a propadají se do naprostého zapomnění. Paní Maryna by se tu ještě dnes shledala s celým mrtvým příbuzenstvem, jemuž ustlali k nejtvrděšímu spaní vedle branky u hřbitovní zdi. Tiše voní noční fialy, žhne prudce vlčí mák, zatímco slunce ozařuje krajinu svažující se k Lučkovicům a na blatenskou stranu. Bílkův bronzový reliéf Pohyb matky, když dává chléb, zdobí hrob paní Josefy Svěrákové a překvapí návštěvníka tohoto jinak chudého svatého pole. Vzpomínám na jeden dávný den. Hrobař, ale ne alšovsky vousatý a v rubášovém dlouhém kabátě, jak jej známe z kresby Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená, nýbrž pomenší muž v prostém oblečení, mně vyprávěl, kterak se vlastně dověděl o Alšovi až na vojně od malíře Josefa Váchala, a lítostivě dodal, že mu děti doma rozbily jedinou památku na tohoto exkluzivního malíře – dýmku „váchalku“.

Kolem horního mlýna pojďme do Lučkovic, kde měla Alšova maminka vdanou sestřenici a kam malý Mikolášek odbíhával na pastvu mezi vesnické děti. Ještě dnes tu nacházíme podzimní rozkvetlé ocúny na několika pastvištích, ještě dnes

stojí u cesty za vsí vysoký dřevěný kříž, zasazený do mlýnského kamenného žernovu, tolikrát Alšem nakreslený. Mírná vlna pahorků, zarostlých lištím a sosnami, zdvíhající se k Brejlím a Budám, je táž, která zůstala v malířových vzpomínkách se všemi podrobnostmi až do pozdního stáří. Jen říčka je tu zregulovaná a svatojanskou sochu, která ještě donedávna stávala na kamenném pilíři, přenesli jinam. Znáte ji všichni z jedné drobné Alšovy kresbičky. Proti toku říčky pojďme pro jinou alšovskou vzpomínku až k Mírči, kde jsou i dnes tůně plné ryb; až sem chodíval z Mirotic Alšův tatínek František na svou nejmilejší rybařinu. Tady padne na poutníka zvláštní zelená tichost a tesknost, do jejíž měkkosti zaznívá vrkání divokého holuba, k rozkvetlému hrachovíní přiběhla srna a stín rozložitého dubu vábí k odpočinku. Ještě kousíček cesty lesem do vrchu a jsme v Stráži, kde na zídkách chalup zavoní suchá chvěj i smola pařezů a za vsí se s hřebene rozevře výhled na celý Alšův kraj, zavrcholený k severozápadu Třemšínem a na jihovýchodě modravými lesy vrážskými. Rybník Landa uprostřed lesů byl několikrát namalován krajinářem Antonínem Hudečkem i jeho druhem grafikem Josefem Řeřichou, u jehož píseckých příbuzných míval pravidelné ložumenty. Poslední kartón Hudečkův byl namalován právě zde 19. června 1941. Tento poslední obraz maloval s popředím borovic; náhle se zamračilo, začalo přeprchat, malíř sklapl skřítku s barvami – a navždycky skončilo jeho milované krajinářství.

Od kapličky nad Stražovicemi se polní cesta svažuje ke vsi, jejíž zámek je obklopen parkem, a staré kvetoucí lípy jsou včelím zpěvem rozeznělé jako varhany. Košatý kaštan na návsi stojí zrovna proti zídce, na níž je umístěna socha svatého Jana

Nepomuckého. Zaujme zvláštností sochařova pojetí, který k nohám světcovým vtesal klečícího andělíčka a do jeho zdvižených rukou vložil rozevřenou knihu. Toto jihočeské baroko je znásobenější v sousedních Radobytcích na bohatém členění a římsách farního chrámu svatého Ondřeje, jehož šedá věžní cibulíčka je také vzpomínána v mnohých Alšových obrazech.

Jeho interiér překvapí krásnou štukaturou kruchty a stropu, pod nímž stojí v kostelní lavici červená poutní korouhev s bílým maltánským křížem, který je umístěn i na lustru. Na jednom z oltářů upoutá zvlášť pěkný obraz neznámého světce. I kostnice má hezkou kartuši, zase s maltánským křížem, a na štítě kostnice ukazují čas sluneční hodiny. Doškové střechy, odrážející se v hládi návesního rybníčku, také pamatují Alšovo mládí i jeho tatínka, když tu pořizoval sedlákům jejich písemnosti. V hospodě dlouho visívala Alšova chlapecká kresba, zobrazující mirotickou obecní radu, tak trefně podobnou, že byla příčinou domácích mrzutostí (Alšova paměť byla opravdu přesná už odmalička). Tato ves přilákala i jiné malíře. Alšův kmotřenec Lev Šimák se v Miroticích usadil na jedno léto a z jeho akvarelů, malovaných v mirotickém okolí, byla uspořádána celá pěkná výstava. Zdejší krajina není neznáma ani Vlastimilu Radovi, který zakotvil v Ostrovcích, a odtud se vypravoval na toulky až do Smetanovy Lhoty, k Cerhonicům a velkému rybníku Radobyteckému, kde všude pilně maloval se svým vypěstěným smyslem pro jihočeskou atmosféru. I Jiří Rejzek si oblíbil zdejší končinu a vytvořil zde celý soubor olejových obrazů; cyklem leptů, nazvaným Alšův kraj, poklonil se Alšově památce grafik Karel Štěch.

Po císařské silnici chodíval z domova student Mikoláš do

Písku přes Čížovou. Je odtud nejkouzelnější vyhlídka k šumavským horám a básník Jan Čárek, který zde pobýval u ředitele školy Františka Šedivého, obhlížel svůj kraj od Pamětic až k rodné Heřmani, od staré čížovské školy, kam před lety chodíval z Kozlí jeho otec jako školáček. – Ke kostelu vede alej košatých lip, které byly sázeny roku 1796; červen je proměňuje ve velebný zpěv varhan, v píseň líbeznou i milostnou; dovedou se však rozšumět i v mohutnou vlnu chorálu, tak mocnou, že slyšíme jejich zpěv bojovný, který tady hřměl i před staletími: „bojovníci zákona jeho...“

V chrámové předsíni je zasazen náhrobní kámen s nápisem:

LETHA PANIE 1571 W PATEK NA SOBOTU
DEN SWATEHO BARTOLOMIEGE ZAMORDOWAN GEST
VROZENY A STATECNY RZITIRZ
PAN LUDWIK LORECKI ZE LKAVSE W SSAMONICICH
SE DWIEMA SYNI SWYMI S ADAMEM A ZDENKEM
AVKLADE NA LOZICH OD SWICH PODANICH
GEGICHZTO TELA TUTO SAV POCHOVANA I
PAN BUOH RAC GIM MILOSTIW BEIGTI

Tuto selskou hrdelní při z šestnáctého věku znal dobře strejček Tomáš z lidového vyprávění a Alšův bratr František, který byl nadšeným milovníkem historie rodného kraje, četl snad v Časopise Českého muzea z roku 1832 tento příběh, sepsaný od kněze Mikuláše Dvorského, faráře na Čížové, svědka této tragédie. Kněžské sdělení je v tomto případě poněkud zkreslující; bylo objednáno a upraveno v páňův

prospěch. Pokusme se vylíčit tento chmurný příběh, jistě vzrušující ještě dnes.

Do svého šamonického dvora, vzdáleného asi hodinu cesty od Čížové, vrátil se z tureckého zajetí rytíř Ludvík Lorecký ze Lkouše. Svým poddaným ukládal neslýchané roboty, snad aby si vynahradil vlastní strádání, prožité v turecké zemi, možná také proto, že byl už od přirození povaha zlá a na robotný lid se díval jako na svůj dobytek. Jeho zvůle vyvrcholila po jedné čížovské pouti. Sedlák Matěj Maroušek svážel té noci ze svého pole obilí, poněvadž musil ve dne pracovat celý týden na pánových žních a chtěl aspoň něco ze své sklizně dostat včas pod střechu. Pán volal robotníka k pořádku a hrozil trestem. Šamonickým sousedům došla trpělivost. Rychtář Petr Dulík a jeho syn Václav se smluvili „pod stromem jasanovým před dvorem“ se sedlákem Marouškem a jeho bratrem Zikou, že se nenáviděného pána zbaví. Do svého plánu zasvětili tajně i šafárku Voršilu, děvečku Důru a kuchařku Marušku, oběti stejně týrané jako ostatní robotníci. Potřebovali se v noci dostat do dvora a to nebylo možné bez pomoci domácích lidí. Vyhlédli si noc na svatého Bartoloměje, kdy se pán zvečera vrátil z návštěvy u pana Kalenice z Škvoretic; měl namířeno do Blatné k urozenému pánu Zdeňkovi ze Šternberka, ale nezastihl ho doma, a vrátil se proto mrzut, v nedobré náladě.

Když po večeři ulehl na lože a usnul, vpustily ženy vzbouřence do dvora, svítivše jim na cestu, a ti se úprkem hnali do pánova pokoje...

A oni vidouce, že pán již spí, nejprve Zika uhodil ho kroidlem od pluhu nad levé oko, po kteréžto ráně pán probudiv se, chtěl vstáti. Tu hned Důra děvka na něho vsedši,

jemu po levé straně hrdlo podřezala (tak, že potom, když ho myli nazítří, Jan Šimánek z Vatkovic tři prsty do té rány strčil). Po tomto mordu ženské vyšly zase ven z pokoje, a Maroušek, Zika, Vacek, ti v pokoji zůstávše, do jedné jarmary, kde šaty choděcí chovali, vešli a tam se zavřeli. Když pak i synové zabitého Ludvika, Adam a Zdeněk, chystali se na lože, byli i oni hrozným způsobem zmordováni. Sedláci zamordovavše je, odešli pryč a dveře po sobě zavřeli, aby pak to na ně zjevno nebylo, v záchodu díru vyřezali. Když se převlékli do jiných šatů, tu lotryně dívka Důra běžela k Dulíkovi a učinila pokřik, že páni jsou zamordováni.

Co bylo dál? Blízký příbuzný, Václav Lorecký ze Střížovic, pověřil rychtáře Dulíka, aby v Písku opatřil potřeby, náležející k pohřbu. Přílišným nářkem pro svého pána chtěl od sebe odvrátit podezření, ale mezitím se píseční páni dověděli, že u Matěje Marouška byli nějací dva neznámí muži. Matouškovy výpovědi nebyly asi dost přesvědčivé, proto byl i se svým bratrem odvezen v poutech do Blatné. Před pohřbem musili všichni šamoničtí sedláci i čeled' obejít těla mrtvých, každý z nich musil na ně položití dva prsty a odříkávat po písáři čtenou formuli. Vytryskla-li by na někoho krev z ran, ten po zákonu doby byl prohlášen za viníka. Nad rakvemi se tímto způsobem vina nezjistila, ale páni vzali k výsledku šafářku Voršilu a po ní hned děvečku Důru, kterouž dali na žebřík, aby byla trápena. Ta se hned znala, jak se to stalo, a hned toho dne svůj konec vzala a jest s'ata.

Postupně byli všichni vyslýcháni. Na otázku soudců, jaká příčina vedla pachatele k vykonání tohoto činu, odpověděl na trápení rychtář Dulík, „že jest jim ubližoval, na ně mnohé

roboty vkládal a že jest jich žádný na to nenavozoval“.

Na blatenské Spravedlnosti skončil poslední akt šamonické tragédie. Vyprávěli jsme si o jeho ukrutnosti už dříve. Hanlivý přezdév „Šamoňák“, slýchaný v kraji ještě za mého dětství, byl matnou vzpomínkou na tento čin, o jehož vlastních příčinách už uvažováno nebylo.

Alšovy typy selských vzbouřenců, tak přesvědčivé a živé, jistě vznikaly v jeho duši už za studentských let, když poslouchával doma o Šamonických barvitě vyprávění strejčka Tomáše.

Pohled do rozevřeného kraje připomene nám báseň, nadepsanou jediným slovem - Doma.

*Marně roztéci se snažíš, kraji, křeč tvou věž putimská shladí,
tkví na rovině, nízká.*

*Čížovský vršek i kostelík, odkud jdou bouře i krásný čas,
jsou osudem tvým.*

*A byť výryvem budějovické silnice do světa vláčen byls,
z Výhlídek vidím šumavský řetěz, jenž tě poutá k sobě samu.*

*Ozvěno Skalek, i dnes ještě chápeš se hlasů
našeho dětství,*

*tmelíš je jaří, činíš z nich klenbu prostřenou blouznivými kmity,
já pod ní jsem a cítím, že hrdinská to skrýš,
jsou průrvy tu, nebe je jimi vidět, z něho line se půvab.*

*Marně roztéci se snažíš, kraji, i mysl i hlas můj tě jímá,
ocelové sevření svědčí ti, zmužňuje libou tvou tvářnost,
krásným se jevíš a tvrdým náhle, tu že chápu:
tu je nástroj můj, tu můj cíl, tu můj konec.*

*Od Hradiště – ježka dolů, rovinkou, pod starým mostem,
mezi hubenými domky plavně se neseš, Otavo,
k letnímu Martínku,
kde koupel svěží a svižná –
a svěží a svižná jdou přede mnou tam léta
uprostřed hlaholů, podivuhodně jímavých dnes.*

*Vlníte, vlníte se, lesy, posunkem, dětinským jaksí, schytáváte
větrně prameny kraje jak rozhozenou přízi,
rázem ji snujete v ovzduší pravé, jehož nedýchám již,
ale jím – jako chléb: požehnaná budiž chuti
plynoucí, planoucí, drahocenná! Konáš, že slzím.*

Zdá se mi, Richarde Weinere, že jsme na vás přece jen nějak
příliš brzy zapomněli, ale já si znovu vyvolávám vaši báseň,
nazvanou tak prostě a upřímně.

*U chudého stolu mi dobře, ač nejsem želaný host,
a skývu svoji si chuti skrojím – však je moje.
Ó, já zde budu mít právo domova - to vím.
Nezradím pochybností.*

Ano, máte tu právo domova, navždycky! – a počítáme vás
mezi své...

Je tomu téměř půl století, co zde bydlil u Řehořů krajinář Ota
Bubeníček se svým druhem z Jednoty výtvarných umělců
Oskarem Fialou a pilně malovali v celém okolí. Bubeníčkův
obraz Zlivického rybníka, namalovaný za tehdejšího pobytu,
dostal se do sbírek Moderní galerie. Už tenkrát hrával loutkové
divadlo a v Čížově si neodpustil divadlo bramborové, na

kterém předvedl svou zvláštní hru, nazvanou lákavě Drak aus Křivolák. Brzy však přijela na Čížovou konkurence, loutkářka Arnoštka Kopecká; měli tedy čížovští dětští diváci dvě scény jako někde ve velkém městě.

Záslužnou práci vlastivědnou koná zde kulturní pracovník František Krhoun, rodák čekanický, jehož články a studie, uveřejňované ve vodňanském sborníku Zlatá stezka, přinesly mnoho objevů, znalecky zpracovaných s velikou láskou a zaměřených jednak k Protivínu, jednak k rodnému Prácheňsku. Milovníci písně Už se ten Tálínský rybník nahání mu vděčně poděkují za péči, s kterou poctivě a nadšeně vysledoval autory této písně a jejich osudy.

Pojďme však dále po Alšových stopách zpátky k Radobytcům, blíž k jeho užšímu domovu!

Od Radobytec k Cerhonicům vede polní cesta, kolem níž se střídají žitniště a louky, kdesi pod lipou v křoví něco zašustí a ze skrýše vylézají čtyři malá ježčata. Na pěšině zazlátnou krovky střevlíka, od rybníka zakníhají čejky, obzor je nízký, přetínaný vysokými topoly, a za kvetoucími bramborami vystupuje nízká věž cerhonického záměčku. Vzpomínám na několik tváří najednou. Před vsí je kaplička, ke které se vztahuje Jiráskova Balada z rokoka, z francouzské vojny, kdy tu byly na útěku ze záměčku zavražděny v lese tři mladé Francouzky zámeckým mušketýrem, hajným a jedním sedlákem. Jiráskovo vyprávění se opírá o rozhovory s přítelem Mikolášem Alšem, který se na ně rozpomínal ze studentských let, kdy mu je na černé hodině vyvolával ze své živé paměti strejček Tomáš. „Bůh ztrestal všechny tři: sedláka chromotou, strom v lese zabil hajného a mušketýr bez šavle bloudil krajem a blábolil hrůzy šíleného mozku...”“

Na návsi před zámečkem vzpomínám neklidného chlapce, pozdějšího autora Našich furiantů a dramaturga Národního divadla Ladislava Stroupežnického, kterému zde jedna jinošská nerozvážlivost zohavila tvář pro celý život. Byla to jeho vášeň lovecká, již tento synek vrchnostenského úředníka měl v krvi a která způsobila toto neštěstí při večerní čekané u rybníka, kdy se domníval, že zastřelil pytláka; mladý střelec obrátil po činu hlaveň pušky proti vlastní hlavě. Dlouho tehdy trvalo lékařům, než zraněného mladíka dostali z nejhoršího, ale do smrti už musil nosit umělý nos a do smrti se cítil vyřazený ze společnosti zdravých, veselých druhů. K Cerhonicům se upínaly jen vzpomínky na dobu mladých střeleckých vzrušení, kdy tu chodíval s fořtem Janem Weiglem i s jeho synem Josefem, který se později dostal až do Švédska, a v Stroupežnického dopisech zmiňovaný Sonntagsjäger Mikoláš není nikdo jiný než jejich společný druh Mikoláš Aleš. V praktické myslivosti sice neuspěl, ale na jeho loveckých kresbách poznáme okamžitě bezpečné znalectví života lidí se zelenou krví. Jen si vzpomeňte na všechny ty jeho fořty, hajné, honce i kluky nadháněče, jak jsou na jeho obrázcích pravdiví a živí.

Rodné prostředí má jistě podíl i na Stroupežnického nejživotnějších postavách, ať jsou to figury i figurky z jeho povídek venkovských a díla dramatického, nebo drobná šlechta ze zdejších zámečků, tak živě vystupující v některých jeho historických divadelních hrách. Mají svůj nerv, osobitost, paličáctví i jadrný krajový humor blízký Alšovi.

Vchod do zámecké zahrady připomene svým zanedbaným altánkem a vchodem s amorety i holubičkami kus rokoka. Nenacházíme je jen v lidové ornamentice lidových štítů na

starých staveních, v kaligrafických rozvilinách některých písemností Alšova otce-písaře, zde však vyvrcholilo v jedné postavě ze světa hudby, kterou si spojujeme se samotným Mozartem. V té době přála mirotická vrchnost hlavně hudbě, zejména kostelní, a „zřídila pro mirotického učitele zvláštní nadání, aby vedle školního vyučování vedl a řídil v Miroticích hudební školu, v níž byli nadaní chlapci z panství cerhonického vyučováni a cvičeni hlavně ve zpěvu chrámovém“, jak pečlivě vysledoval zdejší rodák, odborný učitel Jan Toman. A tady začneme vlastní vyprávění, které opírám o objevitelské údaje Tomanovy.

Stará mirotická matrika udává, že „7. února 1758 pokřtěno jest dítě z lože poctivého jménem Emanuel Benedictus, z rodičů poddaných k Cerhonicům, Josefa Ziaka, kantora mirotického, a Anny, manželky jeho“.

Josef Žák, mirotický kantor a rodák radobytecký, byl výborným muzikantem jako v jeho době většina venkovských kantorů. Hudební nadání zdědil i jeho synek Benedikt, který měl mnoho sourozenců, o nichž už nevíme nic, ale tomuto chlapci se otec věnoval nejpečlivěji. Základy, jistě bezpečné, mu dalo školení otcovo doma v Miroticích a rodové dědictví talentu vypěstil další život a píle. Byl to jistě krásný tenor, který mu dopomohl dosáhnout místa choralisty na Svaté Hoře, což bylo jediné možné řešení, aby se chudý kantorský hoch dostal z odlehlých Mirotic do světa. Zdrží se zde několik let a potom zpívá sopránové party mezi choralisty na kůru svatovítském v Praze; odtud jej vede cesta na operní scény vídeňské a stává se i členem dvorního divadla v Mnichově. V letech 1785-1791 byl jedním z nejdůvěrnějších přátel Mozarta, který přímo pro něho napsal úlohu Tamina ve své Kouzelné

flétně. Když Mozart na podzim roku 1791 psal v předtuše své blízké smrti slavné Rekviem, které už nestačil dokončit, chtěl ještě slyšet na smrtelném loži aspoň torzo své poslední skladby. Sopránový part mu nezpíval nikdo jiný než mirotický rodák Benedikt Žák. Na dobovém obraze, který příštímu času zachoval tuto poslední mozartovskou životní scénu, máme zpodobného i Benedikta Žáka v rokokovém fráčku a s napudrovanou parukou. Skladatelské dílo Žákovo, v němž je množství písní, kantát, smutečních mší, lamentací, oper i operet, nám může zhodnotit česká hudební věda, která tu má jistě krásný úkol, připomenout v mozartovských jubileích zajímavou osobnost jeho přítele, skonavšího v Mnichově ve věku šedesáti pěti let. Mnoho jsem na něho myslil právě v krajině alšovské.

Kaplička s převysokým topolem na kraji vsi je jistě z některé Alšovy koncovky, jen si k ní ještě přimyslet odsedlaného koně a dragouna, který tu na chvíli s něho sesedl a odpočívá v trávě. Cesta se svažuje do luk, plných temně rudých paliček totenu a svízelu květem sírové žluti, až k říčce Lomnici, jejíž přírodnost nekalí dosud žádné splašky z fabrik a může být podnes domovem okounů i raků, které tu Mikolášek chytával "na žábu" v noci při rozsvícené louči. Odtud se prostírá lučinatá rovina až k Miroticům.

Něco hravého se na nás usměje z architektury záměčku Karlova, vystavěného v první třetině osmnáctého století a obklopeného parkem, který se svažuje k zarostlým, kamenitým břehům Lomnice. Zpěv cvrčků a lučních koníků trsá z rozlehlých travnatých strání, kde lidé suší sena, nebe má vybledlou modř, říčka pospíchá kolem lesní pěšiny k Ostrovcům a nad vysokým proschlým dubem letí bělostná

oblaka. Kampak? Kam?

Zdalipak se ještě vrací do Ostrovců, svého rodiště, A. M. Brousil, rektor Akademie múzických umění, když se dost natoulal po světě a hledá klid i soustředění k nové práci? Tady, doma, by ho jistě rádi viděli...

Nejzachovalejší alšovskou vesnicí je Smetanova Lhota. Od lipové aleje odbočuje k ní rovinatá polní cesta, za humny se rozsadily roubené stodoly se zasedlými doškovými střechami, za nimiž vzadu strmí opentlená májka. Tento motiv učaroval všem malířům, putujícím krajinou Alšovou. Jan Kojan si ji nakreslil do svého náčrtníku, když zde za okupace projížděl na kole. V kraji zaznamenal si ještě některé staré selské vjezdy i náves, u Krašovic zase boží muka, v Jehnědně pastoušku a v Zataví, u řeky Otavy, několik doškových chalup. Vlastimil Rada rovněž neodolal lhoteckým humnům ani návsi s rybníčkem a topoly, obešel si celé ostrovecké a cerhonické okolí a maloval i Radobytce. Procházím vsí, pozorně si ukládám do paměti její vjezdy, sroubky i dvorky a na každém kroku si vyvolávám Alše. V kolika jeho kresbičkách a obrazech už jsem viděl něco z této vsi!

Kamenný most ve Varvažově má vprostřed zděnou kapličku se sochou svatého Jana Nepomuckého, o němž lidová zlomyslnost tvrdí, že „smutně kouká“. Ptaje se po příčinách světcova zármutku, dověděl jsem se, že říčka Skalice tu mívá málo vody, a proto nemá dostatečnou hloubku pro tragédii.

Pojďme teď už na konec krajiny alšovské!

Nad soutokem Otavy s Vltavou šedne skála, na níž na místě starších hradišť strmí od počátku třináctého století královský hrad, založený Václavem I., za jehož doby se kolem dokola rozléhal psí štěkot a lání psovodů, neboť tento Přemyslovec byl náruživě milovný lovu. Zvíkovský hrad stal se svědkem sporů mezi starým králem a jeho synem Přemyslem Otakarem, který s pomocí šlechty chtěl se zmocnit trůnu; synovy vyjednavče, mezi nimiž byl i biskup Tobiáš, dal prchlivý král na Zvíkově uvěznit. Později byl královský hrad Zvíkov zastaven pánům s erbem pětিলisté růže, za Oldřicha Rožmberka se stal spolehlivou oporou proti táborům, po Rožmbercích se dostal do majetku Švamberků a na Zvíkově se jejich posádka držela statečně ještě dvě léta po bitvě bělohorské proti císařské moci, kdy byl hrad dobyt nejvyšším lajtnantem Lichtensteinova pěšího regimentu Grambem, a od té doby patřil Eggenberkům, po nich Schwarzenberkům.

Nazval-li August Sedláček, nejlepší znatel českých hradů a zámků, „králem českých hradů“ právě Zvíkov, potvrdíme mu jistě vděčně jeho obdivné epiteton. Štíhlá hláska s kamenným věncovím krákorců a ostrou hranou zdi, zakončená pod střechou erby švamberské labutě a rožmberské růže, dává hradu vzosnou siluetu i vznešenost. Zdivo hlízové věže dlouho mátlo svými kamenickými značkami historiky i archeology, kteří se jeden čas domnívali viděti na nich nějaké runové písmo markomanské, a věž byla od nich nazvána Markomankou. Nej kouzelnější překvapení pro zrak poutníkův je raně gotická chodba s výklenky a sedadly, která je předzpěvem krásy vnitřního nádvoří, jehož souvislé pásma arkád o dvou poschodích představuje architektonickou zvláštnost, ojedinělou v celých českých zemích. Když tu za

měsíčních májových nocí zaznívá gotická hudba, když ztichnou ptáci a dole se rozezpívají hlasy dvou řek, když nad nimi ve výšce ševelí lesy a luna napoví svým světlem lomené oblouky ochozů, přeneseme se do ovzduší století čtrnáctého, do světa namalovaného v svatební síni, kde pištec s bubeníkem vyhrávají svatebnímu průvodu, obřadnému a vážnému, jak se sluší na přítomnost čtyř vznešeně přihlížejících kurfiřtů. Je-li gotika hradního nádvoří překvapením, musíme architekturu hradní kaple obdivit jako báseň, jejíž účín zvyšují vybledlé svatozáře fresek i nápovědi dívčích tváří. V tomto gotickém světě jsem na Alše vzpomínal nejhrocněji: na Alše studentsky zamilovaného, na Alše jako milovníka historie své rodné krajiny i na mužného Alše, když tvořil návrhy pro monumentální výzdobu murální a sgrafitovou.

V pochybách, které někdy disharmonicky zaskřípnou ze strun místo toužené melodie, hledáme cestu k domovu. Za dob nejtemnějších jsme ji vždycky našli v díle Alšově. Ověřovali jsme si na své pouti, co dal domov tomuto velkému malíři a čím zase on splácel svým dílem rodnému kraji. Nalézáme tu vzácnou jednotu.

Nejen přírodní znaky krajinné, lidé, děti, zvířátka, kytíčky, ale i hrdina, jehož se dobral, pocházejí z domova. Stejně vzpomínavě a něžně polaská úponek hrachu jako zrcadlení studánky, pomazlí se s křivkou obzoru a rozvlní arabesku mračen, obdiví košatou lípu v poli a s dětským úžasem se zadumá nad pasáčkem u ohničku, na koně posadí kyrysníka nebo husitu a nad boží muka vyšlehne vertikálu topolů. Nikde nic nehledá, vše je v něm hotové, dotvořené, stále živé. Podoba kraje se ustálila v jeho citovém světě jako nepřetržitě vzpomínání, jako vzácná jednotu nitra a světa, jemuž se

neodcizil nikdy. Neutuchající úžas dětského zraku vyvolá mu melodii maminčiny písničky stejné jako strejčkovu pohádku nebo moudrost přísloví, historický děj i maloměstský život jeho mládí, a všechno mu spojí v harmonii a hudbu.. Potřebuje-li mlýn, sáhne do paměti, a ty z obrázku poznáš, že ten se šindelovou valbovou střechou je od Drahenic, jiný se starými koly si zasadíš do Závišína, boží muka pod Zvíkov a kalichy na husitských korouhvích jsou zase jen vzpomínkou na některé náhrobky hřbitůvku putimského. Česká představa Žižky je alšovská, patří k Sudoměři – dudáček zase do Strakonice, střevlík na pěšinu cerhonickou a děti na pastvu za Lučkovici.

Jako nekonečná líbeznost se line rodný kraj z nitra nepřetržitou písni, která okouzluje poutníka na každém kroku zvláštní milostí i milostností pohledu, snem skutečnějším než život, snem, jenž dovedl vytvářet krásu a štěstí, tak vzácné v jeho životě každodenním...

BECHYNĚ

*Ty bechyňské zvony,
to jsou krásné zvony,
to jsou zvony ze zlata.
Ty jejich srdcata
ze stříbra, ze zlata
vábějí tam děvčata.*

Nevím už, kolikrát jsem je slyšel, ty bechyňské zvony...

Když jsem putoval k Bechyni z Týna po břehu Lužnice, byl jsem v zajetí něžné melodie řeky, tichounce plynoucí v nepostižitelných rytmech mezi loukami a lesy, kde pod olšemi seděli mlčeliví rybáři, břehulky, ty tanečnice hladin, namáčely svá křídla do stříbra vod i modři nebeské a pod vysokými smrky sjížděly do vln užovky. Tato zrcadlivá krása vzrušovala svou barevnou hrou i proměnami nálad krajináře Otakara Lebedu, který se jí nemohl dosytit, jako by tušil, že už jenom málo času mu zbývá, aby ji zachytil v jemném ladění svých pláten. Ze skalnatých strání se díval dolů na uplývající řeku a čekal, až ze zákrutu připlynou vory, nad nimiž stoupaly rozplývavé, modré chocholy dýmů, ztrácejíce se v dálkách. Uplynula léta, uplynuly vory, a my jsme stále dlužní tomuto Mařákovu žákovi větší díl vděčnosti, než jsme mu dali, a jež mu právem náleží. S těmito myšlenkami jsem došel až k bechyňským mlýnům, nad nimiž strmí město se starým zámkem, svítícím žlutými zdmi ze sytého blankytu nebes.

Chcete-li spatřit nejúchvatnější krásu Bechyně, vyberte si pro svoji návštěvu slunečný den.

Jindy jsem se blížil Bechyni z Blat, v čase, kdy už kvete otavní květena jako světlík, starčky a chrpa čekánek. Od Svinek jsem šel mezi rybníky, nad nimiž nízko poletovaly vlaštovky, u cesty dokvětaly kručinky a v lesním stínu zbyla jen vzpomínka na kvetoucí kokořík. U rybníka Rytíře jsem ještě zastihl poslední pozdravy letního koupání v přečisté vodě, která i v nejparnějších červencových dnech si uchovává chlad lesních pramenů, vtékajících ze všech stran do jeho protáhlé, stinné hladiny. Malá branka u hájovny, kde ještě stojí starodávná dřevěná pumpa s táhlem, vede už do černické obory, z jejíhož chladivého stínu vyjdete u Sudoměřic.

Míjel jsem myslivnu, výstavnou jako zámček, kolem níž byla zahrádka s altánem a dětmi, dále byl na polouschlém dubu zavěšen obrázek svatého Huberta, patrona myslivců. U myslivny se prostírala velká zelená louka jako stvořená pro píseň, aby se na ní pásli jeleni nebo aby na ní tančily víly za vlahé noci májové, kdy pod lunou rozkvétají konvalinky a stíny jsou plny zelenavých lampiček svatojanských broučků. Potom cesta vedla alejí rozložitých kaštanů, jejichž ježaté palcátky už napovídaly jeseň, a zase louka se skupinou staletých dubů, jejichž stín by mohl býti místem pro odpočívajícího rytíře nebo poustevníka z pohádky. Kousek dál vyhlédl z lesa svými světlými zdmi barokní zámček, tak tichý, že by ses nedivil, kdybys tam našel spící Sněhurku mezi trpaslíky. Posléze vystřídají oko rybníčku zelenavé šišky smrků a zase brána, kterou procházíš nerad, nechávaje za sebou tolik krásy...

V zelené roklině mezi lesy leží Sudoměřice. Nevím už, byla-li to hospoda na konci vsi, kde pamětní deska připomínala na

stavení, že se tu narodil K. H. Hilar, „jenž tvůrčí prací povznesl české divadlo na úroveň světovou“. Vystřídav ještě jednou lesní stín, vešel jsem do aleje lipové, odkud byl krásný pohled na měděnku bechyňského farního chrámu, jehož bání ustaluje siluetu Bechyně našemu pohledu z této strany, podobu, která víc naznačuje, než říká.

Od Příběnic šel jsem zase jindy zadumaným stínem lužnického údolí až k Dobronicům, kde osamělý kostelík nad řekou vystřídají zříceniny dobronického hradu s okrouhlou věží „hladomornou“, strmějící nad doškovými střechami nizoučských chalup. Na levém břehu řeky zvedají se mírné vlny mohylných pahorečků a nalezené zlaté mince z času římských císařů Tiberia a Augusta napovídají o staré obchodní cestě, vedoucí tady podle řeky. I staré pohřebiště u Senožat dokládá dávné osídlení této krajiny. Hrad už tu stál ve třináctém století a původní držitele, pány z Dobronic, vystřídali Rožmberkové, jejichž posádka škodila táborům. Stará pověst přirkla zde Petru Vokovi syna, který se zamiloval do krásné dcery chudásovy. Otec prý nepřál této lásce a vyčíhal si chvíli, kdy milenci byli v objetí pod stropem chudásovy chatrče. Rozlícen touto podívanou, zapálil jim doškovou střechu nad hlavou, aby uchránil vlastní rod hanby, která by jej postihla synovým nerovnorodým sňatkem. Do hořících plamenů náhle zazněl zvon z blízkého kostelíka a žaloval celému okolí: „Petrova vina, Petrova vina!“ Milencům se podařilo uniknout do lesa, kde si vystavěli chaloupku. Později byla přestavěna v hájovnu a lid ji podle zvonového lkání z pověsti nazývá dodnes Petrovnou. Já jsem na dobronickém hradě nenašel ani tajnou chodbu, ani fresky v přízemní síni; jenom ostružiní, vřes a třaslavé listí bříz dýchly na mne z těchto zřícenin. Na horkých

kamenech se vyhřívaly ještěrky a mezi metlicemi odkvětál šípkový keř. Váhavý, pomalý tok řeky tichounce šplounal v zalesněném údolí do mého zasnění až k Hutím, a já si ještě dnes vzpomínám na zamlžené modro borůvek a jejich přebohatou úrodu, tak příznačnou pro všechny lesy kolem Bechyně.

Naposledy jsem krácel k Bechyni od Bernartic v podmračeném, pršlavém dni. U rybníka Koliměře vlály do sychravého větru chocholy suchopýru a z druhého rybníka, šestáku, temněla hnědá cigára orobince, mračna byla nízko a pěšiny na lukách plné vody. U polní cesty stojí kamenný, pradávný křížek, nazývaný lidem cyrilometodějský, a to je snad nejstarší výtvarná památka na této straně krajiny. Na radětické návsi jsme si kreslili selské prolamované štíty a dále šli po táhlé cestě mezi poli až do samé Bechyně. Z této strany přijdete nejdřív ke kostelu hřbitovnímu; proto jsem vám radil na první návštěvu Bechyně slunečný den, a ke slunečnému dni patří přece modrá obloha se svítivou hladinou řeky.

Tato sytá modř nebes zdůraznila bechyňské panoráma i tehdy, když před ně usedl Václav Špála, aby je sevřel do své hutné, trojbarevné akvarelové zkratky. Antonína Slavička více zaujalo barevné ladění klášterního štítu a jeho prejzových střech a potom ještě jeden pohled od schodů na celý klášter v přitlumeném světle podmraku. Otakar Lebeda maloval celkový pohled na město, Viktor Stretti stráň se zámekem a Karel Štěch si nakreslil na motiv bechyňského panorámatu několik větších kreseb. Richarda Laudu přilákal námět stavby velikého železobetonového mostu k tvorbě celého leptového cyklu a jeden lept s tímto motivem známe i od A. J. Alexe. Všichni tito umělci byli hosté, kteří neměli k Bechyni citový vztah rodácký.

Karel Postl kreslil svou litografickou vedutu rodného města se všemi podrobnostmi, které důvěrně znal už od malička. Ansicht der Kreis Stadt Bechin in Böhmen nazval a podepsal svou práci s pýchou rodáka, jenž ví, že vytváří dílo k potěše svých rostenců a přátel. Tento malíř byl profesorem první krajinářské školy na pražské akademii, kde byl jeho žákem i otec Josefa Mánesa, Antonín Mánes, který později po Posilově smrti tuto krajinářskou školu, na čas zrušenou, zase obnovil. Nejvýznamnějším Postlovým dílem je krajinářský cyklus čtyři denní doby, ve kterém navazuje na slavnou krajinářskou tradici Clauda Lorraina. Jeho malba i kresba má už značně vyvinutý smysl pro realistický detail i ve vymyšlených, komponovaných krajinách, které oživil lidskou stafáží, hlavně lovci a sedláky. Postlovo dílo má pro počátky české krajinomalby význam celonárodní.

Na jedné pouti se zastavil v Bechyni i Josef Mánes, aby si svou citlivou kresbou poznamenal do náčrtníku renesanční věž farního chrámu, kupoli klášterní kaple i opěrné pilíře kostela františkánského. I zámecká okna a římsové ho tehdy zaujala.

Já vzpomínal však nejvíc na Rudolfa Krajce, předčasně zemřelého, který už od dětství vídával na zdejších březích opálená dívčí těla a zjitřenou citovostí souchotináře si zalidňoval zcela po svém snové prostředí domova. Zde, v prastarých lázních, se koupávala podle pověsti už kněžna Libuše. I renesanční období hradu se rozhořívalo v jeho očích mnohými nápověďmi a horká obraznost si zabydlovala erótem i jeden ostrov této krajiny, nazvaný po adamitech. Jak jinak si vysvětlit palčivou erotiku jeho kreseb a rytin, z nichž poslední je grafickým přebásněním Písně písní, než těmito vlivy domova. Postál jsem tiše u jeho hrobu, kde jeho mladá tvář

tesknila ze sochařského portrétu Ducháčkova, a vzpomněl jsem si i na Halasovy verše, poslané, za mrtvým kamarádem:

*Myčky oblak drhnou hlínu
pod níž spíš
a zimní vítr svádí meluzínu
já vím ty víš
Harcuji mrazy přes tvůj hrob
ne tebe nemrazí
tvář dávnou křesám do podob
co zachází
Černý vavříň noci splétají
pro zhublou skrář
vykvítá zdola potají
ne nezabraň
snu dorůstí a vyklenout
v korunu věrnosti
a dovol slovu přilehnout
chce hrát až do kostí.*

Ostrožny se nezmocníme náraz, neboť několikeré časy a osudy popsaly její zdi i skály písmem leckde už stěží čitelným.

Základy nejstaršího zdiva tkví v mýtu, jehož clonu jen malinko poodhaluje Kosmas stručnou zprávou ve své kronice, pozdější kvádry patří dvanáctému století, kdy tu bylo sídlo župy i rozsáhlého arcijáhenství, a teprve Čertovu zeď můžeme připsat stavbě Zlatého krále, který přirozenou fortifikaci zpevnil ještě hrazením a věžemi. Po jeho smrti uvádí biskup Tobiáš z Bechyně do nového kláštera bratry „minores de observantia“ a Jan Lucemburský povyšuje podhradí na město.

Bylo později po čtyřměsíčním odporu dobyto husity, a potom na padesát let zůstal klášter pouhou zříceninou. Není bez významu ani jiná souvislost. U Němčic se sešlo v počátcích husitských bouří jedno z prvních shromáždění „bratří a sester“, na čtyřicet tisíc jich tehdy bylo, aby pod velením Mikuláše z Husy, jednou z tehdejších hlav mladého hnutí, vyslechlo od bradatých kazatelů zvěst o novém, lepším uspořádání světa. Jedna kapitola svatého Matouše nejvíce podnítila mysl těchto chiliastů. Stojí tam psáno:

Když uzzříte ohavnost zpuštění od Daniela proroka předpověděnou, ona stojí na místě svatém (kdo čteš, rozuměj), tehdy ti, kteří by byli v Judstvu, nechť utekou na hory. Protoť i vy buďtež hotovi, neboť v tu hodinu, v kterouž se nenadějete, Syn člověka přijde...

Nepřipomíná vám to některé listy Žižkovy? – I vyšly zástupy robotné a tovaryšské na výšinu, která byla od nich přezvána Tábor. Odtud se rozlil proud husitské revoluce po celé zemi.

Kdo se chce vcítit do života Bechyně rožmberské, nechť si přečte historický román Jiřího Mařánka, který vyvolá mnohou postavu i osudy z tehdejšího hradu a města.

Nejkrásnější pohled na město je jistě od řeky. Stráň rozvoněná na jaře stovkami rozkvetlých šefříků patří milencům, které už dávno neděsí hláska Kohout, bývalé obydlí katovo. Půvabu této bechyňské veduty s řekou, renesančním zámekem a klášterem na skalnaté stráni, plné zeleně a ptačího zpěvu, musíme hledat obdobu buď jen v Jindřichově Hradci nebo v Krumlově. Ve farním chrámu svatého Matěje spatříme mistrovskou práci Brandlovu, obraz svatých Tří králů, na

náměstí starou hospodu U Šašků, na jejímž barokním štítě je boží oko, a křivé zdi vyvolávají představu života v starých měšťanských šencích. Jiná hospoda, U Karasů, nás přenáší pamětní deskou do doby Mozartovy. Zde se narodil roku 1741 Václav Pichl, hudební skladatel, který se dostal až do Itálie a po léta působil jako komorní virtuos arciknížete Ferdinanda v Miláně, kde velmi podstatně zasahoval do uměleckého života tamní opery. On to byl, kdo pořídil český text k Mozartově Kouzelné flétně a pro krajany napsal životopisy českých muzikantů, které k naší veliké škodě byly zničeny za vpádu Napoleonova do Milána. Sochař Bohumil Dobiáš vymodeloval jeho tvář; žel, byla poškozena německou střelou v květnových dnech roku pětáctýřicátého. Projděme pozorně Staré město od starých hradeb u Plechhamru, kde je bývalý židovský hřbitov a bašty nad údolím potoka Smutného, až k městskému hřbitovu. Hned u vchodu nás překvapí empirový medailónek s andělem pod smuteční vrbou i verše pod ním, vyryté jemnou kurzívou, z jejichž rýmů zavadí o sluch ohlas melodie máchovské:

*Zde se končí všechno utrpení
Zde i ty jsi našel tichý stan
A po krátkém, Otče! rozloučení
Probudí Tě ze sna nebes Pán:
Procytneš, a děti, vnuci, bratři
V ráji věčném opět tebe spatří.*

Pod barokními kostelními báněmi odpočívá na zdejším hřbitově Jana Pujmanová, sestra Karla Havlíčka Borovského, i loučovský statkář dr. Gabriel, přítel Havlíčkův a nakladatel her Tylových, který se svou vlasteneckou činností tak zadlužil, že

přišel o všechnen majetek a otevřel si potom v Bechyni notářskou kancelář. Jeho tragický skon způsobil veliký rozruch v českém kulturním světě a Jan Neruda věnoval mu posmrtnou vzpomínku, vzpomněv jeho ryzího charakteru. Nad jiným hrobem mě zaujala jedna sochařská práce Františka Hoška, zdejšího rodáka a žáka Myslbekova, který se dožil jen čtyřiaadvaceti let. Je autorem Kozinova pomníku na Hrádku u Domažlic a jeho poslední prací bylo „Loučení“, až symbolicky napovídající blízkou smrt. U tohoto jména jsem si uvědomil i starou tradici bechyňské keramické školy.

Staré bechyňské hrnčířství i cihlářství, po němž se zachoval název „háky“ pro zvláštní druh zdejších prejzů, bylo přirozenou podmínkou pro založení školy, jejíž práce už dávno byla po zásluze uznána. Profesor Bohumil Dobiáš mě zasvěcoval nejen do všech fines řemesla, jako je tajemství lazur při vypalování a jiné fortele, ale ukázal mi i výstavku žákovských prací, seznamoval s dějinami školy i k vypalovacím pecím mě zavedl. Zůstal ve mně výsledný dojem, že tato pracovní tradice profesorů i žáků má právo na uznání i chválu. Já jsem vzpomínal nejvíc na Karla Boháčka, jednoho z vůdčích zjevů poválečné Umělecké besedy, malíře dodnes ještě nedoceněného, který na této škole strávil několik studijních let. Bechyňské škole patří svým mládím i jiný malíř, Jan Kojan, který nebyl tenkrát ještě rozhodnut, stane-li se sochařem nebo malířem.

I bechyňský rodák Ladislav Pichl prošel touto školou, než se dostal na akademii k profesoru Janu Laudovi. Vytvořil celou řadu podobizen, z níž bysta malíře Františka Zikmunda stojí u jeho hrobu na vyšehradském hřbitově a portrét básníka Jana Nohy, Pichlova důvěrného přítele, je ve sbírkách statní galerie.

Procházel jsem starými uličkami až ke klášteru a jeden starý dům mě okouznil dávným nápisem, švabachem psaným, jehož jaderná moudrost má platnost i pro naše dny:

*Kdo se chceš nyní na světě živiti,
hled' mnoho dělat, málo mluvit.*

Dvouštíté barokní průčelí jiného domu, stojícího proti klášteru, má takovou architektonickou spanilost v členění a římsách, že jsem neodolal, abych si je pozorně a zbožně nenakreslil. Co kouzla musí mít tento kout, když do sytého modra rozkvétají staré kaštany!

Viděl jsem v jižních Čechách mnohé chrámové dvoulodí i trojlodí, ale málokde jsem měl tak kouzelný dojem jako při pohledu na sklípkové klenby v bechyňském klášteře. Nejen dvoulodí chrámu, ale i křížová chodba, sakristie, kapitulní síň, kaple, západní průchod kláštera jsou tu ve výšce zčeřena a rafinovaně rozehrána malebnými sklípky jako nějaká rozvlněná hladina. Sít'ová klenba presbytáře spíš ruší ten celkový dojem, než aby jej znásobovala, a ani rokoko kaple šternberské s půvabnými anděly, štukaturou, freskami a jemnou barevnou vyladěností stěn se nevyrovná dojmům předchozím.

Karel Škréta namaloval pro tento chrám dva oltářní obrazy, svatého Františka z Assisi a Antonína Paduánského, obraz svatého Ludvíka vyšel však z dílny Michaela Halwachse. Staré fresky rozněcovaly obraznost poutníků halucinovaným zobrazením pekla, kde jeden čert odnáší nahou ženu a zároveň tahá ještě jiného muže, další ďábel vyplazuje jazyk, a tak je tento ďábelský svět vyvolán opravdu dramaticky. K bechyňské gotické Pietě býval takový nával poutníků, „že až těhotným

ženám plod z těla býval vytlačen“, jak nás poučují staré anály...

Ráno, když jsem stál na převysokém betonovém mostě, svítilo slunce nad propustí jezu. Jeho melodie byla už klidná, a já se díval přes vysoké smrky zpátky k zámku, který měl jasnou červenou čepičku. Na straně příběnické byla ještě v údolí mlha a tichost a stín.

Nepojedeme elektrickou drahou, ale nastoupíme zas pěšky svoje putování proti proudu Lužnice až k městu Žižkovu, které je naším cílem konečným.

Na shledanou, krásná Bechyně, na shledanou... ale jenom v slunečném dni!

Ladislav Stehlík

Ukázka z e-kniha Země zamyšlená 2

Celou knihu koupíte u všech dobrých e-knihkupců

Koupit e-knihu

99 Kč / 5€

Naše e-knihy koupíte u všech dobrých e-knihkupců...

PALMKNIHY
knihy ve vaší dlaně

KOSMAS

DeReading

bux.cz

databook.cz

EX LIBRIS

Ladislav Stehlík

Seznam kreseb – díl druhý

I. – KRAJINA ALŠOVSKÁ

- Budy / Boudy/ , u Smolů, b.d.,
- Zvíkov, 18. 7. 1940

II. – KDYŽ JSEM ŠEL...

- Prutimská brána v Písku, 5. 7. 1972
- Kamenný most v Písku, b.d.
- Kestřanské tvrze, b.d.
- Tálínský rybník, 20. 3. 1972
- Týn nad Vltavou, b. d.

III. – NA VODŇANSKU

- Třešně, 8. 6. 1979
- U Stožic, 17.10. 1965

IV. – VZPOMÍNÁNÍ NA..

Svatý Vojtěch u Vodňan, b.d.

V. – K METROPOLI KRAJE

- České Budějovice, Česká ulice, b. d.
- České Budějovice, Branka, 19. 8. 1963
- České Budějovice, Staroměstská ulice, 29. 8. 1967
- Mlýn v Zlaté Koruně, b. d.

VI. - POUTNÍ MÍSTO

- Římov, 16. 7. 1975

VII. - DO NEJJIŽNĚJŠÍCH ČECH

- Kaplice, b. d.
- Louzek, 1965

VIII. - KRAJINA MÝTU

- Čerejov, 29. 8. 1969
- Obětní kameny u Dobrkova, 14. 7. 1965
- Čížkrajice, 16. 7. 1965

IX. - TŘEBOŇ

- Třeboň, Svinenská brána, 19. 5. 1960
- Ptačí Blato, 27. 7. 1978

X. - PŘETICHÉ MĚSTO

- Jindřichův Hradec, 1964

XI. - OD HRADCE K POČÁTKÁM

- Landštejn u Nové Bystřice, 27. 4. 1967

XII. - KRAJINOU BÁSNÍKOVOU

- Pacov, 1940
- Kaplička u Pacova, 1982

XIII. - KRAJ POD KŘEMEŠNÍKEM

- Hamzova pila v Kletečné, 7. 8. 1981
- Lhotice, 7. 8. 1981
- Červená Řečice, 7. 6. 1964

XIV. - OBDĚNICKÁ POUŤ

- Mokřany, b.d.
- Petrovice, 30. 7. 1977

XV. - OD MILEVSKA PO BECHYNI

- Milevsko, 15. 2. 1978
- Milevsko, 28. 7. 1977

XVI. - BECHYNĚ

- Bechyně, b.d.

XVII. - NA SOBĚSLAVSKÁ BLATA

- Soběslav, b.d.
- Veselí, 7. 8. 1974

XVIII. - K SRDCI JIŽNÍCH ČECH

- Tábor, Kotnov, b.d.,
- Kozí hrádek, 10. 11. 1978

Ediční poznámka

Ladislav Stehlík vstoupil do české literatury na počátku třicátých let minulého století jako básník. Jeho záměr napsat větší prózu o krajině domova dozrál v tragické a bezútěšné době po mnichovském diktátu. Předznamenáním byla účast na rozměrné publikaci České kraje, vydané Karlem Boreckým v roce 1940, kde o místě svého srdce psala řada oslovených autorů. Vystoupil tehdy rovněž v rozhlasové anketě nazvané Čím je mi můj kraj.

Od té doby Stehlíkovy prázdninové pobyty na rodném Blatensku, toulky s přáteli, hlavně s malíři Aloisem Moravcem, Bohumilem Ullrychem, Josefem Hodkem, Viktorem Vorlíčkem, Karlem Štěchem i pevně organizované cesty s vědcem Dr. Antonínem Křížkem postupně přerůstaly v systematické poznávání celých jižních Čech, doprovázené studiem vlastivědy, kulturních tradic i sledováním proměn kraje. V jeho knihovně narůstaly řady svazků s dějinami měst a vůbec lidských sídel, přibývala literatura historická, filozofická, přírodovědná (hlavně květena), literárněvědná i uměnovědná, kterou pro něj schraňovali knihkupci i antikváři. Vršila se korespondence, v níž si ověřoval přečtené a sdělované údaje. Jak mu jen škola dovolovala – působil totiž až do své šedesátky jako učitel – vydával se na svá putování. Chodil pěšky, od vesnice k vesnici, po památných místech i obcemi, v nichž zdánlivě nebylo nic významného. Pěšiny a cesty jej vedly lukami, poli, kolem rybníků, přes hory a lesy. Při pěších poutích do něj vstupovala krajina všemi smysly. Až hodně k

stáru, kdy zmizely meze i pěšiny a na silnicích narůstal počet aut, jej také vozili jeho přátelé, příznivci i žáci.

Výsledkem těchto snah se stala Země zamyšlená. Poprvé vyšla v sešitech v Knihovně Svobodných novin v roce 1947 a současně ji vydalo nakladatelství Fr. Borový v jednom svazku s ilustracemi Aloise Moravce. Měla velký čtenářský ohlas. Také v anketě Svobodných novin se ocitla na předních místech. Literární kritika ji označovala za básnického či lyrického průvodce. Průvodcům a cestopisným reportážím se vymykala především subjektivním uchopením tématu a básnickým jazykem.

Ohlas podnítil Ladislava Stehlíka k dalšímu pokračování. Po deseti letech vyšla Země zamyšlená ve dvou svazcích jako druhé přepracované vydání. Autor jednotlivé kapitoly přeskupil, rozdělil a přidal kapitoly nové. Jen Kostely, již vysazené, musely být na zásah tehdejšího tiskového dohledu vyřazeny. Zmizela též kapitola, která dala celé knize jméno.

Jestliže se v prvním vydání Země zamyšlené básník Ladislav Stehlík představil ve svých téměř čtyřiceti letech také jako prozaik, ve druhém, rozšířeném vydání z roku 1957 (stejně tak ve vydání z roku 1959) se uplatnil i jako ilustrátor. Na popud jeho přítele Josefe Lady byly vybrány kresby ze skicářů, část pro potřeby knihy dokresloval. Nakladatelství totiž požadovalo perokresby, tedy techniku, které běžně nepoužíval. Kreslil sice už od studentských let, ale až do té doby své kresby nezveřejňoval. Považoval je za zálibu, za soukromou záležitost, posléze za nedocenitelného pomocníka při své tvorbě literární – kresbou si zaznamenával vše, co jej ze jeho putování zaujalo. Kreslení jej vedlo k soustředěnému pozorování, k syntetizující

zkratce, tříbilo jeho barevné cítění a posilovalo jeho vizuální pamět. Pozornější čtenář může také zaznamenat, že malířské vidění a optická pamět zpětně ozvláštnily i jeho slovesný projev.

Další proměnou – poslední za autorova života – prošla Země zamyšlená v letech 1966 - 1970. Čtvrté vydání prvních dvou dílů vyšlo v roce 1966, o čtyři roky později na ně navázal ve stejné úpravě třetí díl – Šumava. Text původních svazků byl opět rozšířen, nově byla zpracována oblast Šumavy a Chodska, kresby z nové bohaté žně pro toto vydání vybíral vynikající knižní grafik Oldřich Hlavsa. Soustředil se na kresby tužkou, hodně volné, spíše skicy a doplnil je kresbami detailů. V reprodukci byly všechny zmenšené.

Ačkoliv stále narůstal nový materiál a množily se skicáky, k dalším úpravám Země zamyšlené už nedošlo. Nakladatelství mělo knihu připravenou k tisku takovou technikou, která při reedici neumožňovala žádné zásahy. Proto rovněž Ladislav Stehlík považoval tuto verzi za definitivní. Za jeho života vyšla ještě dvakrát: páté vydání v letech 1974 - 1975 (dnes je těžko pochopitelné, že jednotlivé díly vycházely postupně kvůli omezeným přidělům papíru) a šesté, se změněnými obálkami v roce 1986.

Sedmé vydání cyklu Země zamyšlené - poprvé v elektronické podobě – přichází na knižní trh s dosud nepublikovanými autorovými kresbami.

Blanka Stehlíková

O AUTOROVI

Ladislav Stehlík (26. 6. 1908 – 11. 9. 1987) se narodil v obci Bělčice na Příbramsku. V Příbrami také vystudoval učitelský ústav a jako učitel pak působil ve vesnicích v okolí svého rodiště, později na Klatovsku. Pedagogické profesi zůstal věrný až do poloviny 60. let (to už ovšem učil na středních školách na pražském Smíchově), později se stal spisovatelem tzv. na volné noze.

V celém svém díle, které se dělí na tvorbu slovesnou a výtvarnou, se Stehlík věnoval především vyjádření obdivu vůči krásám české krajiny, zejména pak půvabům jižních Čech. Vydal celou řadu básnických sbírek; jmenujme alespoň soubor *Madoně* (1943), ve kterém jsou obsaženy básně věnované slavným jihočeským madonám (mj. také *Madoně krumlovské* a *zlatokorunské*).

Stěžejním dílem Ladislava Stehlíka je trilogie s názvem *Země zamyšlená* (jednotlivé části poprvé vyšly v letech 1947, 1957 a 1970). Jedná se o putování jihočeskou krajinou, o dílo vytvořené formou lyrizované prózy, knihu obdařenou velkou zasvěceností a myšlenkovou hloubkou. Stehlík v díle zahrnul místní pověsti, historická fakta, ale také marginálie; zaznamenal osudy místních lidí či zastavení významných návštěvníků – malířů, sochařů, spisovatelů, herců, hudebních skladatelů a dalších. To vše doplnil mistrným popisem přírody. Knihu pak vybavil vlastními ilustracemi.

Obsah

ZEMĚ ZAMYŠLENÁ.....	6
KRAJINA ALŠOVSKÁ.....	33
KDYŽ JSEM JÁ ŠEL	33
TOU PUTIMSKOU BRANOU.....	72
NA VODŇANSKU.....	107
VZPOMÍNÁNÍ NA JULIA ZEYERA.....	119
K METROPOLI KRAJE.....	183
POUTNÍ MÍSTO.....	198
DO NEJJIŽNĚJŠÍCH ČECH.....	218
KRAJINA MÝTU.....	239
TŘEBOŇ.....	267
PŘETICHÉ MĚSTO.....	275
OD HRADCE K POČÁTKÁM.....	301
KRAJINOU BÁSNIKOVOU.....	329
KRAJ POD KŘEMEŠNÍKEM.....	387
OBDĚNICKÁ POUŤ.....	423
OD MILEVSKA K BECHYNI.....	449
BECHYNĚ.....	460
NA SOBĚSLAVSKÁ BLATA.....	483
K SRDCI JIŽNÍCH ČECH.....	506
Seznam kreseb – díl druhý.....	509
Ediční poznámka.....	512
O AUTOROVÍ.....	514
UKÁZKA Z E-KNIHY:.....	520
Již vyšlo:.....	525
UKÁZKA Z E-KNIHY:.....	529
Nabídka e-knih z nakladatelství DriftBooks.....	

UKÁZKA Z E-KNIHY:

Země zamyšlená 1 – Ladislav Stehlík

ZE ŠUMAVSKÉHO PODLESÍ

*Svatý Vojtěch na vršíčku.
Svatá Máří v dolině,
počkej na mne, má panenko,
až já půjdu z Volyně.*

*Počkám na tě, můj Pepíčku,
v Nišovicích na mostě,
snad nám zatím rozmarýna
k naší svatbě doroste.*

*Od Volyně do Malenic,
od Malenic do Zálesí,
až my budem svatbu strojit,
bude tančit celá ves...*

Strohý obrys Boubína vedl mne jižně od Strakonice po vlnách kopců drsnátou, málomluvnou krajinou směrem k Volyni. Dole pod olšemi přeskakovala voda hladké kamení, měníc se co

chvíli ve vymrštěný pstruží hřbet, a na žitných políčkách plál z prořídleho nízkého obilí chudoučký planý mák. Kopky sena už hnědly na zatopených lukách, přibývalo pahorků i pastvin, odkud se rozléhalo hlasné kejhání početných husích hejn. Až z Plzně si jezdí v podjarním čase ženy železničářů k Volyni pro housátka. Žlutoučká jako kanárci je přenášejí babičky v košících. Šátkem přikrytá, z kouzle na první travičku, a sotva se u plotů objeví první kopřivy, už je děti šhubají pro malé štěbetalky. Několik učedníků předjelo mne na kolech; jistě spěchají do průmyslové školy volyňské, kde se učí truhláři i tesaři, jejíž výstavnou budovou se toto město právem chlubí.

Malý vláček udýchaně skanduje svou každodenní říkanku: „Do Volyně, pomaloučku, do Volyně...“

*Lokálko kašlavá, vid', leze se to stěží,
z doliny ke městu, jež mezi vrchy leží,
vid', těžko leze se do kopců zelených,
které jsou kolébkou a město dříme v nich.*

Satirik Václav Lacina poškádlil touto žahavkou veršů několik svých volyňských vrstevníků – ale ani tentokráte neví jeho srdce o hněvu. Miluje tajně tuto krajinu a jako každý zamilovaný, i on se nerad přiznává k své lásce. Co se však škádlívá, rádo se má...

Údolím Volyňky se kolébával známý komediantský vůz krajináře Aloise Kalvody, z něhož tento malíř namaloval volyňské náměstí s renesanční radnicí, jejíž štítová zdobila Lhotova sgrafita, věžička ani její podloubí nejsou bez půvabu, stejně jako šplouchání kašny v dusném bezvětrí u chladivého stínu kvetoucích lip. I Ota Bubeníček, žák Mařákův, zajíždíval

do Volyně k profesorovi vysokého učení technického Jindřichu Svobodovi a namaloval zde více obrazů. Rybníčná tichost jednoho volyňského motivu zlákala jiného mařákovce, Josefa Holuba z Kralup, aby ji barevně vyjádřil svým lyrickým pojetím. Barokní sousoší českých patronů pietně renovovali zdejší rodáci bratři Boháčové.

Jejich otec Maxmilián Boháč, rodák volyňský, vyučil se zamlada u píseckého malíře pokojů Mildeho právě v době, kdy byl jeho spoluúčnem synek mirotického písaře Mikoláš Aleš. Po vyučení se usadil ve svém rodišti, oženil se s místní cukrářskou dcerkou, ale tenkrát malíři v zimě nepracovali a do rodiny se vkrádala nouze. Tehdy mu poradil volyňský poštmistr Prokop, aby koupil mechanické divadlo s cyklorámou, s laternou magikou a velkým stanem od Francouze Beniho. Divadlo však bylo v carském Rusku; peníze na radu poštmistra půjčila volyňská záložna a uvalila dluh na nedávno postavený rodinný dům. Malíř odjel do Ruska, divadlo koupil, později přijela za nim manželka, která nechala dva syny u babičky cukrářky. Když se po dvou letech vrátila do Volyně, narodil se jí třetí syn. Manžel mezitím jezdil s „Balkánem“, jak se jeho podnik nazýval, po širé matičce Rusi, měl i svou vlastní kapelu a k přepravě potřeboval dvanáct for. Nepočítal však s tehdejšími nesjízdnými cestami přes močály, vyztuženými kulatinou, ani s drsnými mrazy a vysokými závějemi, které znemožnily každou dopravu. Když už došly peníze a nebylo na výplatu ani hudebníkům, ani ostatním zaměstnancům, vyčerpán a ochuzen odjel z Ruska. Ve Vídni zahodil revolver do Dunaje, prodal balíky čaje a za stržené peníze si koupil jízdenku do Budějovic. Odtud šel pěšky do Volyně. Když ruský notář prodal celé divadlo a odečetl výdaje za jeho uskladnění, poslal

celý jeden zlatý bývalému majiteli do Volyně.

Ten se zase vrátil k řemeslu, vyučil mu i svého nejstaršího syna Maxmiliána, který po vyučení odjel za strýcem do Vídně. Tam se stal prvním dělníkem u dvorního malíře a po čase vykonal zkoušku na vídeňské Akademii výtvarných umění. O prázdninách šel dělat řemeslo, aby si vydělal peníze na studium a mohl na studiích podporovat i bratra Aloise, rovněž malíře. Maxmilián přešel později do Prahy k profesoru Hanuši Schwaigrovi a na pražské akademii vystudoval i nejmladší bratr Josef sochařskou školu. Usadili se v Praze a pracovali jako restaurátoři, pak si založili školu, na jejíž působení vzpomíná několik vynikajících malířů, kterým se na ní dostalo důkladného školení, než přešli na akademii. Třetí bratr Alois, šumavský Schwind, který své krajiny zalidňoval pohádkovými bytostmi, vyučoval dlouho jako profesor kreslení v Karlových Varech.

Zašel jsem do jejich rodného domu, kde z celé bratrské trojice zůstal jen Josef. Autoportrét Maxmiliánův připomínal tvář Alšovu z mladých let, jeden akt na námět jara měl v sobě něco z Preislerových pláten, ale v zjednodušeném tvarosloví, poučeném na Matissovi. Jinak celý dům působil dojmem pinakotéky a glyptotéky, muzea a čarodějnické sluje plné knih, sbírek všeho druhu a zároveň sochařské dílny. Mezi tím dva vzácní Alšové, Škréta a dokonce jeden lept Rembrandtův, přivezený z některé zahraniční cesty.

„Volyňská trojice“ je známa všem milovníkům literatury. Václava Lacinu jsme vám už představili. Dr. A. M. Píšu jistě znáte z jeho významného díla kritického, esejistického i z jeho tvorby básnické – a Jaroslav Hůlka, nadějný prozatér z družiny wolkrovské, zemřel příliš mlád, než mohl rozvinout svůj slibný

talent. Bylo by křivdou nevzpomenout i jiného významného rodáka volyňského, Dr. Josefa Kaizla, národohospodáře velmi zvučného jména.

Staré sídlo volyňské župy dělí se na vlastní město, Hradčany a Podolí. Po schodech vystoupíme k farnímu chrámu Věch svátých, vedle něhož stojí stará tvrz, přestavěná na špejchar a nyní městské muzeum. Zaujmou nás tu sbírky zkamenělin, které nashromáždil archeolog a geolog J. V. Želízko z výzkumů na Děkansském vrchu, u Zechovic i Sudslavic.

Čtrnácté století ustálilo půdorys města, rozloženého při staré obchodní cestě na levém břehu Volyňky, jehož přirozené hrazení tvořily těsně semknuté domy a brány, uzavírající náměstí v noční čas nebo v době válečného nebezpečí. Od středověku žilo v něm většinou zemědělské obyvatelstvo, které kromě zemědělství se zaměstnávalo chovem ovcí, pro nějž bylo v nejbližším okolí sdostatek rozlehlých pastvin.

Hojnost domácí vlny dala vznik soukenickým dílnám a ze všech cechů byl právě soukenický nejpočetnější řemeslnickou složkou města. Rodákům připomene domov i závan schnoucího třísla od Minibergovy koželužny, tak charakteristický pro Volyň ze začátku století. Volyň byla nejprve zbožím královským, později se dostala pod vládu kněžské berly, kde se poddaným žilo nejlépeji. Gotika dala městu farní chrám s křížovou klenbou presbyteria a později síťovou v lodi, renesance přidala sličné průčelí šlechtických domů, zdobených sgrafitovým rejsováním, z nichž zůstal do dnešní doby jen rathaus, nejtypičtější stavba volyňská. Několik portálů a stavba residence na jižní straně náměstí, to vše, co zbylo ze staré krásy města po velkém požáru, který je postihl v minulém století. Z chrámového interiéru je nejzajímavější

obraz hlavního oltáře Všech svatých, namalovaný vynikajícím malířem z okruhu Škřětova. Epitaf krejčího Pavla Dleska z roku 1581, zasazený do kostelní zdi, v svém rustikalizovaném tvaru ukazuje místní kamenickou práci, jíž nemůžeme upřít kus líbeznosti. Pod krucifixem klečí na jedné straně sám mistr se svými čtyřmi syny a proti němu manželka s pěti dcerami. Bývaly jistě početné řemeslnické rodiny volyňské, žijící zde v šestnáctém století...

Vydalo

Nakladatelství Petr Čmerda – DriftBooks

jako e-knihu č. 13

rok vydání 2015

Sedmé vydání

(pouze v elektronické verzi)

www.driftbooks.eu

Již vyšlo:

Jaroslav Pulkrábek

Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete

Ilustrace: Marie Petrmanová

Pověsti a báje z našeho okolí, které píše Jaroslav Pulkrábek, vycházejí dlouhodobě v sobotní příloze Prachatického Deníku. Padesát tajuplných, dobrodružných, ale i humorných příběhů, spolu s nádhernými ilustracemi Marie Petrmanové, nyní najdete v e-knize Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete. Výběr převyprávěných pověstí a autorských příběhů ze Šumavy autenticky zobrazující prostředí, život i mentalitu lidí v časech jenž smetlo nemilosrdné koště dějin.

ISBN 978-80-87741-00-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-87741-01-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-87741-02-3 (Formát MobiPocket)

www.driftbooks.eu

TAKÉ JAKO TIŠTĚNÁ KNIHA

Jaroslav Pulkrábek **Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete**

* * *

Tištěná verze e-knihy Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete Jaroslava Pulkrábka – obohacená o několik ilustrací Marie Petrmanové a o čtyři pověsti – vyšla na jaře roku 2014 v českobudějovickém nakladatelství Kopp.

Přečtěte si, co o knize píše volarský spisovatel Roman Kozák:

* * *

Šumavu lze poznávat s batohem na zádech anebo s Pulkrábkem ve čtečce. Prostor mezi Klostermannem a Stifterem zaplňuje Jaroslav Pulkrábek z hornovltavické fary po dvou elektronických prvním tištěným souborem šumavských příběhů, pověstí a vyprávění...

(...) Tenhle klasik Pulkrábekovic vedle toho hledá, sbírá i vytváří příběhy, jak se na Šumavě žilo a žije. Občas se v tom, pravda, poznáme a jindy zase dohadujeme, je-li v tom více víry v Pánaboha nebo lesní moudrosti, zkušeností předků či toho, co se po staletí odehrává a semele mezi dnem šumavské slatě a výškou šumavského nebe.

Tenhle současný klasik používá jazyk úsporný jak záseky, jimiž šumavský dřevorubec (a jím dotyčný také byl!) kácí boubínský smrk, jeho vyprávění jsou srozumitelná jako klekání, co se rozléhá ze šindelové zvoničky, přičemž Pulkrábkovy příběhy klapou po cestě mezi starou Šumavou a dneškem úplně stejně jako kdysi dřeváky po cestě od horského kostelíka k chalupě v údolí Křemelné, Volyňky či některé z Vltav.

S Jaroslavem Pulkrábkem plyne čas docela jinak; ani ospale ani hekticky, ale zrovna tak akorát, po šumavsku. A stejně tak tenhle vousatý mladík žije i píše. A když je smutný nebo naštvaný, zajde do cukrárny pod zámek a poručí si velký zmrzlinový pohár. Ano, není třeba dělat velké věci; stačí dělat ty malé, zato s velkou láskou.

S doporučením Roman Kozák

* * *

KNIHU VYDALO:
Nakladatelství KOPP
Šumavská 3, České Budějovice
ISBN 978-80-7232-465-1

www.kopp.cz

Jaroslav Pulkrábek

Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete 2

Ilustrace: Marie Petrmanová

Pověsti a báje z našeho okolí, které píše Jaroslav Pulkrábek, vycházejí dlouhodobě v sobotní příloze Prachatického Deníku. Padesát tajuplných, dobrodružných, ale i humorných příběhů, spolu s nádhernými ilustracemi Marie Petrmanové, nyní najdete v e-knize Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete. Výběr převyprávěných pověstí a autorských příběhů ze Šumavy autenticky zobrazující prostředí, život i mentalitu lidí v časech jenž smetlo nemilosrdné koště dějin.

ISBN 978-80-87741-00-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-87741-01-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-87741-02-3 (Formát MobiPocket)

www.driftbooks.eu

Roman Kozák

**Příběhy schované v žule
aneb
Vyprávění o volarských božích mukách**

Stačilo pár desetiletí, a byla zapomenuta jména venkovských usedlostí, lesních křižovatek i celých měst. Pro lidi, kteří přišli do opuštěných šumavských vsí, jako by historie tohoto koutu světa nikdy neexistovala. Báli se jí jako přízraku, který není radno křísit k životu. Neuměli si přečíst švabachem psanou kroniku nalezenou na půdě, neznali jména světců, kteří chránili jejich domy...

Kniha vychází opět po osmnácti letech s upraveným a aktualizovaným textem.

ISBN 978-80-87741-03-0 (Formát PDF)

ISBN 978-80-87741-04-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-87741-05-4 (Formát MobiPocket)

www.driftbooks.eu

UKÁZKA Z E-KNIHY:

Šumavská přicházení – Roman Kozák

Zpola zlověstný a zpola divukrásný kraj pohraničního pralesního hvozdů, jo, to je Gabreta. Lidé sem pronikají jen ztuha, přicházejí a odcházejí ve vlnách jako sněhová mračna. Co se jich tu již vystřídalo – a zůstane málokterý.

Začali to hledači zlata, pak se tudy probíjeli lovci, soumarské obchodní karavany, žoldnéři, lidé na útěku – a stejně to vždycky byli divousové se sekerami...

Ti, co se tu usadili, vedli pytlácké války, mrzli ve sněhových spoustách, umírali v děsu z démonů; v močálech leží vybělené kosti těch, kdo nedošli s nůšemi skla či pašovaného zboží...

České rodiny, co sem přišly po osmnáctém roce, prchaly už na podzim 1938 po Mnichovu posledním vlakem před Hitlerovým řevem. Šestačtyřicátý rok nabídl týž obraz, jen v obráceném gardu: gabretští Němci byli transportováni do odsunu.

A tak pořád dokola: dej zlato, jídlo, dceru, civilní šaty - anebo život!!!

Narodila jsem se a vyrostla ve Vídni, vzpomíná paní Františka u rozklíženého piána. Jeden den jsem se stala plnoletou – konečně mi bylo jedenadvacet! – jenže hned nazítří přišel do Vídně Hitler a od té doby to nestojí za nic!

Vyrůstala jsem mezi vídeňskými Čechy, měla jsem školy, chodila do knihoven a cukráren, do divadel a do Sokola, jezdila k příbuzným na Sázavu a na výlety do Alp, jenže – ještě jsem se vdala, ale můj muž musel hned narukovat, a přestože byl coby tlumočník u štábu, do půl roka se stal nezvěstným někde u Štálingradu.

Byla bída, všeho málo, na přiděl – a já si mohla vybrat: buď požádat o vdovský příspěvek k jídlu, ale to by prohlásili manžela za mrtvého a přestali by po něm pátrat. Anebo trvat na tom, aby pátrání po něm pokračovalo, jenže to jsem zase neměla nárok na nic; jen na hlad.

Ke konci války jsme byli co chvíli v protiletectkém krytu dole ve sklepe. Můj pejsek se mi jednou vytrhl a utekl někud ven. Já se pustila za ním – a když jsem se vrátila k našemu domu, byli tam všichni v krytu mrtví; udusili se plynem, který do sklepa unikal z poškozeného potrubí. Od té doby mám nějakýho psa u sebe pořád. Při posledním náletu na Südbahnhof padla bomba i na náš dům. Přežili jsme, ale neměli kam jít.

Vídeň osvobodili Rusové, vládl chaos, a do toho pořád přicházely výzvy z Čech: vlast volá! Pojd'te pomoci budovat vlast!

Tak jsme poslechli - a šli. Bylo nás několik desítek a ve zvláštním nákladním vlaku jsme jeli celé tři dny. Dojeli jsme do Mimoně. Bylo to na Sv. Václava, to nezapomenu. Protože

při vjezdu do stanice ten náš náborář a průvodce vyskočil z vlaku, naskočil na protijedoucí vlak – a zmizel. Nás nechal napospas. Čechy jsme nezajímal, všichni slavili posvícení, a nás – jelikož jsme přijeli z Vídně - měli za Němce.

Tři dny jsme přežívali na nádraží a nenašli sebemenší zastání ani u úřadů ani u lidí. Nakonec jsme skončili v podnájmu u místních Němců, kteří už měli sbaleno a chystali se do odsunu. Ti se s námi dělili o postele i o jídlo...

Během pár let jsem vystřídala několik měst; putovala jsem po příbuzných. Při tom jsem se potkala s jedním z těch, kdo s námi tehdy přijeli v tom nákladním vlaku. Jmenoval se Josef, nu, a my se vzali.

Můj bratr, který se před válkou vystěhoval do Ameriky, mi od počátku posílal dolary, abych mohla přijet za ním. Jenže napřed jsem nebyla plnoletá, pak byla válka, potom jsme šli do Čech, a když jsem si konečně šla peníze vyzvednout, zjistila jsem, že komunisti mi účet zabavili a vykradli. Jo, přečkal Hitlera, ale nepřečkal komunisty.

Manžel jezdil po stavbách všude možné – a pak dostal nabídku na místo s bytem. Prý: Pojd'te budovat pohraničí! Nechali jsme se nalákat ještě jednou – a ocitli se tady, v Gabretě. Čekaly nás Planary, sudetské maloměsto, pod ním Vltava.

„Už tu na vás čekáme,“ vítal nás předseda národního výboru. „Lidi je tu třeba! Jenom nevím, jak dlouho tu vydržíte. Váš slíbený dům ještě není opraven a přichystán...“

Nu, co. Místo v Planarech jsme dostali tuhle chalupu po Němcích tady v Honetšláku.

Můj muž mi říkal, že když sem jel vůbec poprvé, zažil tady nádherný západ slunce: celé nebe zrudovělo a přes karmínovou přešlo do zlatova; nikdy předtím prý takovou nádheru neviděl.

Ani v Alpách? ptala jsem se – a on mě ujistil, že žádný z alpských západů slunce se nevyrovnal tomu gabretskému. Já cestou do Planar ve vlaku usnula, byla jsem už těhotná, a vzbudili mě až na konečné...

Vyšlo v říjnu 2015 jako e-kniha

***Anotace:** Dozvíte se, jak na Šumavu přicházela (nebo lépe řečeno přijela vlakem) v roce 1918 nová republika jménem Československo. Jak na Šumavu v roce 1925 přišel (nebo lépe řečeno přijel vlakem) Karel Čapek a co tu našel, viděl a prožil. A nakonec jak na Šumavu v průběhu doby přicházeli (či přijížděli vlakem, na žebříňáku i auty) lidé, jak tu žili, umírali, ale také jak odcházeli ať už dobrovolně nebo byli vyhnáni násilím...*

Jedná se o soubor tří textů Romana Kozáka:

- Neznámá válka pod Boubínem
- Šumavou Karla Čapka
- Krajina rozbitého nádobí (Sudetský valčík)

Nabídka e-knih z nakladatelství DriftBooks

edice Driftujeme lesem...

- Pohádky ze šumavských lokálek – Roman Kozák
- Další pohádky ze šumavských lokálek – Roman Kozák
- Příběhy schované v žule – Roman Kozák
- Šumavské pověsti lidu Českého – V. V. Tomek
- Šumavská přicházení – Roman Kozák
- Šumavské povídání 1-3 – Jaroslav Pulkrábek

edice Driftujeme městem...

- Mé ztracené město – Pavel Brycz
- Jsem město – Pavel Brycz
- Sloni mlčí – Pavel Brycz
- Rafinerie – Jan Cempírek
- Tanec posledního dne – Jan Cempírek
- Café Groll – Jan Štifter

Nakladatelství Petr Čmerda - DriftBooks

Tolarova 355, Volary

IČ: 637 61 386

e-mail: driftujeme@gmail.com

jako e-book No. 15

(pouze elektronické vydání)

Vše o nás na

DRIFTBOOKS.EU

Sledujte nás na sociálních sítích:

Facebook, Twiter, Google+, Yahoo, Pinteres

*

naše knihy koupíte na

eReading.cz; Palmknihy.cz; Kosmas.cz; eBux.cz

*

ukázky z našich knih najdete na

<http://issuu.com/driftbooks>

NAKLADATELSTVÍ PETR ČMERDA – DRIFTBOOKS

- * E-KNIHY
- * AUDIOKNIHY
- * SELF-PUBLISHING
- * E-PREZENTACE

WWW.DRIFTBOOKS.EU